

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Добрин Йорданов Атанасов

член на научно жури по процедура за заемане на академична длъжност

„доцент“

в Област на висше образование 8. Изкуство

Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство

(Теория на художествения образ)

1. Общи данни за конкурса

Конкурсът за доцент по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (Теория на художествения образ) е обявен за нуждите на катедра „Визуални изкуства“ към Факултета по науки за образованието и изкуствата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Обнародван в Държавен вестник брой бр. 20 от 8.03. 2024 г.

Процедурата на конкурса е в пълно съответствие с изискванията на нормативната база за заемането на академични длъжности. Явили са се двама кандидати – гл. ас. д-р Венцислава Христова Стоянова и д-р Розалия Георгиева Гилова.

2. Данни за кандидатите

Представените наукометрични данни и при двамата кандидати отговарят на необходимите изисквания.

2.1. Венцислава Стоянова е завършила Национална гимназия за приложни изкуства „Св. Лука“ – София през 2005 г. с трета степен на професионална квалификация по професия Дизайнер, специалност „Аранжиране“. През 2009 г. завършва бакалавър в специалност „Изобразително изкуство“ на СУ „Св. Климент Охридски“ с квалификация учител по изобразително изкуство I-XII клас. През 2010 г. става магистър по „Педагогика и семиотика на изобразителното изкуство“ отново в СУ. От 2016 става доктор по „Методика на обучението по изобразително изкуство“ в катедра „Визуални изкуства“ на Факултета по науки за образованието и изкуствата на СУ „Св. Климент Охридски“.

Между 2017 и 2019 г. Венцислава Стоянова е асистент по „Теория на художествения образ“ и „Рисуване и композиция“ в катедра „Визуални изкуства“ към ФНОИ на СУ „Св. Климент Охридски“. От 2019 г. до момента заема длъжност главен асистент.

От 2016 г. до момента е главен уредник, организатор и програматор в художествена галерия „ЕТЮД“ в София.

В периода 2016 – 2017 г. е технически сътрудник и координатор проекти в „Център за неформално образование и културна дейност Алос“. Между 2012 и 2014 г. е аниматор и учител по изкуства в детски образователен център „Островът на съкровищата“, София.

Член на Съюза на българските художници, „Секция 13“; член на сдружение „Изкуство в действие“; асоцииран член на сдружение „Център за неформално образование и културна дейност Алос“, член на УС на сдружение „Отворена творческа общност Глобал Вижън Съркъл“.

Венцислава Стоянова има 7 научни публикации, насочени към различни области на визуалните изкуства и обучението по изкуство.

Като артист, работи в областта на декоративно-абстрактните и инсталационните форми, колажа, рисунката, дигиталната графика, концептуалната фотография и др. Има 3 самостоятелни изложби и 87 участия в групови изложби, пленери и артистични проекти в България, Германия, Австрия, Унгария, Испания, Италия и Румъния. Паралелно с това е ръководител и координатор на множество артистични проекти, изложби и фестивали.

2.2. Розалия Гигова е бакалавър и магистър в специалност „Изкуствознание“, НХА „Н. Павлович“, София от 1999 г. От 2004 г. е доктор по „Изкуствознание и изобразителни изкуства“. От 2012 г. е магистър в специалност „Съвременно испанско изкуство“ в Университета Комплутенсе в Мадрид, Испания. Участник е в постдокторантски изследователски проекти към Департамент Социална и културна антропология на Виенския университет в Австрия (2004 – 2005) и в Института по история на изкуството на университета Хумболт в Берлин, Германия (2006 – 2007).

Гигова участва и в редица международни и национални научни и образователни проекти. В периода 2003 – 2004 г. е сътрудник към научно-изследователски проект, поръчан от Европейската комисия. През 2011 г. е сътрудник и изследовател в научния проект „Стампа“ на Университета Комплутенсе в Мадрид, а през 2012 г. е лектор по история на изкуството, организатор на учебно съдържание и автор на културна програма в редица културни центрове в Мадрид, Испания. Има участия в няколко проекта, свързани с етнологията, в това число теренни етнографски проучвания. Участва и в редица научни конференции, където представя доклади в общия случай свързани с историческото развитие на българското изкуство и по-конкретно с творчеството на художника Иван Пенков.

Член е на СБХ.

Автор е на 1 книга и 32 статии в областта на етнологията и изкуствознанието.

3. Данни за хабилитационните трудове

3.1. Представеният от Венцислава Стоянова хабилитационен труд носи името „Търпеливи лабиринти“. Обхваща голям спектър от авторски художествени произведения и изяви, реализирани в широкия диапазон на съвременните изразни форми. Според автора, това е обусловено от спецификата на дисциплината в обявения конкурс, която не предполага конкретика в определена сфера на визуалните изкуства или конкретика в медиите и технологиите, а обхваща много голяма зона, свързана с художествения образ и неговата теория. В труда е посочено, че подборът на включените творбите е извършен със специално внимание към конкретните изисквания и специфики на настоящия конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по „Теория на художествения образ“. Представените работи са обединени от общи концепции и принципи, свързани с теоретични проблеми във визуалните изкуства като: натура и абстракция, реалност и фантазия, слово и образ, знак и символ.

Трудът е разработен в 123 страници и включва три основни раздела: „Колажи“, „Дигитални графики“ и „Художествени инсталации“. Към всеки раздел има описание на концепциите и приносните измерения на включените произведения.

Първият раздел „Колажи“ включва 4 цикъла от творби, в които авторката реализира концептуалните си търсения през възможностите на класическата колажна техника.

Вторият раздел „Дигитални графики“ обхваща произведения, създадени посредством дигиталните способности за обработка, генериране и колажиране на изображения. Съдържа 6 цикъла творби, всеки с характерна визуална образност, но в контекста на характерната за автора стилистика.

Третият раздел „Художествени инсталации“ включва пространствени произведения от зоната на инсталационното изкуство. В него са представени 14 инсталации, реализирани на открито и в галерийни пространства. В инсталациите е следвана една и съща стилова линия, която може да бъде проследена и при колажите и дигиталните графики.

3.2. Като хабилитационен труд Розалия Гилова е предложила една монография и 16 студии. Монографията е озаглавена „Художникът Иван Пенков (1897-1957). Живот и творчество“. Представява наистина задълбочено изследване върху жизнения път, творческото развитие и постиженията на Иван Пенков, базирано на проучване на редица архиви и частни колекции в България и Германия. Обемът е 297 страници, подредени в 6 раздела. В техните рамки са включени, както биографични данни, така и семантичен и стилистичен анализ на творчеството на художника. Публикуваният визуален материал обхваща произведения и проекти, както и документални кадри свързани с контекста и

работния процес. Обърнато е специално внимание на влиянията, които оказва немската художествена сцена върху художника, както и работата му в цехове за мозайки и витражи в Мюнхен и Берлин. Представени са и реализациите му като сценограф в народния театър, което разкрива съвсем различна гледна точка към творчеството му. Монографията има безспорен принос за българското изкуствознание, особено в изясняването на конкретни източници на културното влияние на Германия у нас през третото и четвъртото десетилетие на XX век.

Творчеството на художника Иван Пенков и немско-българските културните връзки през 30-те и 40-те години на XX век са тематичната основа и на по-голямата част от представените студии. Напълно в реда на нещата, тези публикации в голяма степен кореспондират със съдържанието на монографията.

Включени са също две студии на английски език, насочени към антропологично изследване върху предметите, свързани с българските сватбени ритуали. Проучването е изключително любопитно, тъй като е насочено към употребата и значението на конкретни предмети, свързани с ритуала в контекста на съвременето. Спорна е обаче връзката на тези публикации с областта на настоящия конкурс, въпреки че в изведените приноси е посочена такава.

Друга включена статия съдържа задълбочен анализ на картината „Пейзаж от Бокер“ на Пол Синяк.

Впечатляващ е фактът, че публикациите са направени в престижни български и международни издания.

Паралелно с това считам за нужно да отбележа, че д-р Розалия Гигова не е представила творчески изяви в областта на визуалните изкуства. Подадените материали оставят впечатление, че тя е далеч от художествената практика. В същото време наличието на практически художествени компетенции е от ключово значение за преподаване на дисциплината „Теория на художествения образ“.

4. Преподавателска работа

4.1. Гл. ас. д-р Венцислава Стоянова е натрупала сериозна преподавателска практика в рамките на работата си в Софийския университет. Считам за важно да отбележа, че в голямата си част тази практика е като асистент и главен асистент именно в дисциплината „Теория на художествения образ“, за която е обявен настоящия конкурс.

Освен това, Стоянова има значителен педагогически опит, както като аниматор и учител по изкуства в детски образователен център, така и в полето на неформалното

образование, като ръководител на значителен брой уъркшопи в сферата на визуалните изкуства и като лидер на младежки групи в редица регионални и международни проекти.

4.2. От биографията на Розалия Гигова става ясно че единствения преподавателски опит, който има е от 2011 г., като лектор по история на изкуството и организатор на учебно съдържание в Държавен културен център „Волтурно“; държавен културен център „Алфредо Краус“ и държавен културен център „Хосе Луйс Лопез Васкес“ в Мадрид, Испания.

5. Приноси

5.1. Гл. ас. д-р Венцислава Стоянова е посочила подробна справка за приносния характер на реализациите, включени в работата си за конкурса за доцент, както с оглед приложението им за решаването на конкретни задачи в професионалната художествена практика, така и във връзка с работата на преподавател по дисциплината „Теория на художествения образ“.

5.2. Посочените от д-р Розалия Гигова приноси са безспорни в областта на изкуствознанието и културната антропология. В същото време обаче те не са достатъчно свързани с областта на настоящия конкурс, която изисква една по-разширена подготовка и научни интереси. Не трябва да забравяме, че Теорията на художествения образ е фундаментална дисциплина, която осъществява връзката между теорията на визуалните изкуства и различните художествени практики.

Заклучение

Предвид всичко, казано за кандидатите до тук, считам кандидатурата на гл. ас. д-р Венцислава Стоянова за по-подходяща за заемане на академична длъжност „доцент“. Кандидатурата на д-р Розалия Гигова и представеният от нея хабилизационен труд не отговарят в достатъчна степен на изискванията на съответната област.

В съответствие с изложеното, препоръчвам на уважаемото Научно жури да избере главен асистент д-р Венцислава Христова Стоянова за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (Теория на художествения образ).

Член на научно жури:

/доц. д-р Добрин Атанасов/